

ROZKŁAD MATERIAŁU DLA KLAS IV, V I VI

Specyfika nauczania języka polskiego, gdzie dominuje praca z tekstem, sprawia, że w każdym bloku większość umiejętności zapisanych w podstawie jest kształcona stale. Dotyczy to przede wszystkim lekcji z wykorzystaniem części I podręczników (do kształcenia literackiego i kulturowego). Dlatego, by nie powtarzać ciągle tych samych zapisów w kolejnych blokach, w rubryce „Treści nauczania” dopisane zostały tylko te umiejętności, które nie zostały podane poniżej.

TRZĘCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE, KTÓRE KSZTAŁCONE SĄ W KAŻDYM BLOKU W CZĘŚCI I PODRĘCZNIKA

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- 1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho;
- 2) określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, czytelnika, słuchacza);
- 4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...];
- 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych;
- 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);
- 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);
- 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).

2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego (małym lub podręcznym), słowniku wyrazów bliskoznacznych

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);
- 2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;
- 3) wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

- 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;
- 2) odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;
- 4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę*;
- 5) rozpoznaje: wers, zwrotkę (strofę), rym, rytm, refren; odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały) *;
- 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;
- 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.

3. Interpretacja. Uczeń:

- 1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada).

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;

- 2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu;

- 3) formułuje pytania do tekstu;

- 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;

- 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity);

- 8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

- 9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację;

- 10) recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]**;

- 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;

- 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne).

- * W klasie IV zostały wprowadzone wszystkie pojęcia z wyjątkiem przenośni i wiersza nierymowanego (kl. V), co zostało zaznaczone w tabelach. W VI klasie, gdy wprowadzone zostały wszystkie pojęcia z podstawy, umiejętność ich rozpoznania w tekstach literackich będzie kształcona w każdym bloku.
- ** Nawyk dbałości o poprawność ortograficzną powinien być kształcony na każdej lekcji, w tabeli podano tylko szczegółowe informacje dotyczące konkretnych reguł

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY IV. CZĘŚĆ I: KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Rozdział	Blok	Teksty kultury	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy, inne niż podane powyżej Definicje pojęć z podstawy II etapu edukacyjnego wprowadzane w bloku Pojęcia spoza podstawy wprowadzane w bloku Wyróżniki programu – wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym Uczeń:
Rozdział I: Wrześniowe i październikowe wędrowki	Zaczyna się jesień	J. Papużyńska, <i>Koniec lata</i> T. Kubiak, <i>Wracamy</i> C. Janczarski, <i>Wrzesień</i> J. Brzechwa, <i>Akademia Pana Kleksa</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Wiewiórki jesienią</i> M. Cuisin, <i>Tajemnice zwierząt</i> (fragment) T. Śliwiak, <i>Kwiaty dla nauczycieli</i> <i>Rady dla... piszących zaproszenie</i> J. Brzechwa, <i>Październik</i> I. Sikirycki, <i>Zoologiczny talent</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] porównanie, [...] epitet [...] II.2.5) rozpoznaje: wers [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...], zaproszenie, prosta notatka definicje pojęć z podstawy: osoba mówiąca (podmiot liryczny), bohater, epitet, wers, porównanie
	Moja rodzina i ja	W. Woroszyński, <i>Czas miłości</i> J. Twardowski, <i>Patyki i patyczki</i> (fragment) J. Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragment) J. Tuwim, <i>Spóźniony słowik</i> A.A. Milne, <i>Grzeczna dziewczynka</i> <i>Rady dla... tych, którzy chcą pięknie czytać</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...], prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>wyrazy bliskoznaczne</i> pojęcia spoza podstawy: chronologia, zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy neutralne
	O przyjaźni i koleżeństwie	M. Dańkowska, <i>Nastolatki i bon ton</i> (fragment) J. Baran, <i>Hymn o sobie samym – najwierniejszym przyjacielu</i> (fragment) J. Grabowski, <i>Reksio i Pucek i inne opowiadania</i> (fragment) <i>Rady dla... piszących ogłoszenie</i> Ankieta E. Lindo, <i>Jestem super-Mateuszek</i> (fragment) J.-J. Sempé i R. Gosciny, <i>Mikołajek</i> (fragment) <i>S. Wyspiański, Portret dziewczynki</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.11) identyfikuje: [...] przysłowie [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...], ogłoszenie, [...] prosta notatka definicje pojęć z podstawy: cytat (zapis za pomocą cudzysłowu), narrator, proza, świat przedstawiony pojęcia spoza podstawy: <i>ankieta</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>pejzaż, portret, scena rodzajowa, martwa natura</i>

	Bohaterowie naszych lektur są zagubieni	W. Zechenter, <i>Moje książeczki</i> A. Onichimowska, <i>Najwyższa góra świata</i> (fragment) J. Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragment) Poczta internetowa	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list [...], opis [...], prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>inicjał, język potoczny</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>poczta internetowa, e-mail</i>
	Na tropie ortografii: Wielką czy małą literą?		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...] d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych
Rozdział II: Listopadowe i grudniowe wędrowki	Niedługo zima	J. Kulmowa, <i>Czerń</i> D. Wawitów, <i>Znicze</i> J. Ficowski, <i>Szron</i> J.E. Kucharski, <i>Moja babcia czarownica</i> (fragment) K. Dzikowski, <i>Dzień jeden w roku</i> J. Kornhauser, <i>Gwiazdka</i> L.J. Kern, <i>Choinka</i>	II.2.5) rozpoznaje: [...] rytm, refren [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis [...], prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>rytm, refren, rym</i> pojęcia spoza podstawy: <i>wyrazy pokrewne</i>
	O dobrym wychowaniu	M. Dańkowska, <i>Nastolatki i bon ton</i> (fragment) J. Sztaudynger, <i>Nie trzeba w lesie kląć</i> A. Marianowicz, <i>Bawimy się w rymy</i> J. Brzechwa, <i>Kwoka</i> C. Collodi, <i>Pinokio</i> (fragment) J. Twardowski, <i>Nowe patyki i patyczki</i> (fragmenty) K. Pokorska, <i>Ewka-Marchewka</i> J. Tuwim, <i>List do dzieci</i> R. Skarżycycki, T.L. Leśniak, <i>Tymek i Mistrz</i> (fragment) H. i T. Zgótkowie, <i>Językowy savoir-vivre</i> (fragment) R. Pisarski, <i>Zagadka</i> T. Gainsborough, <i>Błękitny chłopiec</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] ożywienie, uosobienie [jako formę przenośni] [...] II.2.5) rozpoznaje: [...] rym [...] II.2.11) identyfikuje: [...] komiks III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis [...], prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...]) definicje pojęć z podstawy: <i>rym, dialog, ożywienie, uosobienie</i> pojęcia spoza podstawy: monolog (PP do gimnazjum), wyrazy przeciwstawne – antonimy (PP do gimnazjum) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>wiadomość tekstowa SMS, kolorystyka dzieła, tło, pierwszy plan, komiks</i>

	Polska, mój kraj	T. Różewicz, *** A. Słonimski, <i>Polska</i> J. Słowacki, <i>W pamiętniku Zofii Bobrówny</i> <i>Rady dla... recytatorów</i> S. Marciniak, <i>Historia Polski dla Piotrka</i> (fragment) J. Wybicki, <i>Pieśń Legionów Polskich we Włoszech</i> <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis przedmiotu [...], prosta notatka
	Bohaterowie naszych lektur obchodzą święta	J. Papużyńska, <i>Wędrowcy</i> (fragment) C.S. Lewis, <i>Lew, Czarownica i stara szafa</i> (fragment) O reklamach	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] reklamowy III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis przedmiotu [...], prosta notatka
	Na tropie ortografii: <i>Nie</i> łącznie czy osobno?		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...] c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami
Rozdział III: Styczniowe i lutowe wędrowniki	Zimowy czas	J. Kulmowa, <i>Zасыpianie lasu</i> E. Szymański, <i>Mróz</i> A. Kamieńska, <i>Babcia</i> J. Twardowski, <i>Nowe patyki i patyczki</i> (fragment) W. Chotomska, <i>Dzień Dziadka</i> J. Papużyńska, <i>Wędrowcy</i> (fragment) R. Dahl, <i>Charlie i fabryka czekolady</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, [...] list [...], [...] prosta notatka
	W krainie baśni	J. Kulmowa, <i>List do Andersena</i> M. Berowska, <i>Najpiękniejsze bajki polskie</i> (fragment) M. Niklewiczowa, <i>Bajarka opowiada. Zbiór baśni całego świata</i> (fragment) W. Chotomska, <i>Kopciuszek</i> Słowniczek teatralny M. Samozwaniec, <i>Pantofelki Kopciuszka</i> H. Sienkiewicz, <i>Bajka</i> J. Ratajczak, <i>Pożegnanie baśni</i> Ch. Perrault, <i>Wróżki</i> (fragment)	II.1.6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracje, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) II.2.3) odróżnia realizm od fantastyki II.2.11) identyfikuje: [...] baśń [...] II.3.2) [...] samodzielnie formułuje przesłanie baśni III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu [...] list [...], prosta notatka definicje pojęć z podstawy: wydarzenia realistyczne, wydarzenia fantastyczne, gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, adresat, baśń
	Prawda i fantastyka w legendzie	M. Grądzka, <i>Legendy polskie</i> (fragmenty) J. Ratajczak, <i>Legenda</i> J. Tuwim, <i>Warszawa</i>	II.2.3) odróżnia realizm od fantastyki II.2.11) identyfikuje: [...] legendę [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis [...] przedmiotu [...], prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>legenda</i>

			pojęcia spoza podstawy: herb, godło, godło państwowe, heraldyka, herbarz
	Bohaterowie naszych lektur i niecodzienne zdarzenia	T. Jasson, <i>Opowiadania z Doliny Muminków</i> (fragment) J.-J. Sempé i R. Goscinny, <i>Mikołajek</i> (fragment) Plakat teatralny	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] proste sprawozdanie [bez użycia terminu] [...], [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>plakat teatralny</i>
	Na tropie ortografii: <i>U czy ó?</i>		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych
Rozdział IV: Marcowe i kwietniowe wędrowki	Nareszcie wiosna	J. Kulmowa, <i>Kotki marcowe</i> A. Szarska, <i>Wiatr i słońce</i> Przysłowia mądrością narodów J. Ficowski, <i>Kwiecień</i> A. Lindgren, <i>Dzieci z Bullerbyn</i> (fragment) J. Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragment) <i>Rady dla... piszących pamiętnik</i> A. Mucha, <i>Wiosna</i> P.-A. Renoir, <i>Wiosna</i>	II.2.11) identyfikuje: [...] przysłowie [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], pamiętnik [...], opis postaci, przedmiotu [...], [...] prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>przysłowie</i> pojęcia spoza podstawy: <i>dowcip, humor, atrybut</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>grafika, pastele, abstrakcja</i>
	Szkoła dawniej i dziś	J. Twardowski, <i>W klasie</i> K. Makuszyński, <i>O dwóch takich, co ukradli księżyc</i> (fragment) R. Pisarski, <i>Przyjemna lekcja</i> Lekcje Marii Skłodowskiej-Curie. <i>Notatki Isabelle Chavannes z 1907 roku</i> (fragment) J. Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragment) H. Ożogowska, <i>Chłopak na opak</i> . <i>Raz, gdy chciałem być szlachetny</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis przedmiotu, postaci, [...] prosta notatka II.2.8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je pojęcia spoza podstawy: <i>puenta</i>
	Wielkie problemy małych ludzi	J. Korczak, <i>Król Maciuś Pierwszy</i> (fragment) A. Onichimowska, <i>Najwyższa góra świata</i> (fragment) <i>Rady dla... opisujących postaci</i> B. Sabath, <i>Dzieciom z Domów Małego Dziecka</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, [...] opis postaci, krajobrazu [...], prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł prasowy, kolaż</i>

		A. Lindgren, <i>Bracia Lwie Serce</i> (fragment) J. Iwaszkiewicz, <i>Do prawnuczki</i>	
	Bohaterowie naszych lektur i szkolne rozterki	C. Collodi, <i>Pinokio</i> (fragment) J. Brzechwa, <i>Akademia pana Kleksa</i> (fragment) <i>Przyjaźń w internecie?</i> (fragment artykułu) Słowniczek internauty M.L.B. Vautier, <i>Po lekcjach</i> T. Makowski, <i>Powrót ze szkoły</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>olej na płótnie, czat, emotikony, portal, serwis społecznościowy</i>
	Na tropie ortografii: Ż czy rz?		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych
Rozdział V: Majowe i czerwcowe wędrowki	Nadchodzi lato	S. Szuchowa, <i>Majowy deszcz</i> C. Janczarski, <i>Ranek w lesie</i> B. Lewandowska, <i>Cała łąka dla Mamy</i> H. Ożogowska, <i>Chłopak na opak. Raz, gdy chciałem być szlachetny</i> (fragment) M. Terlikowska, <i>Czego Wam życzyć?</i> (fragment) J. Mehoffer, <i>Słońce majowe</i>	II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...]) definicje z podstawy: wyraz dźwiękonaśladowczy wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>kolorystyka dzieła, głębia w obrazie</i>
	W świecie telewizji	S. Grochowiak, <i>Telewizor</i> L.J. Kern, <i>Historia wynalazcy</i> A. Sójka, <i>Najlepszy program</i> (fragment), „Świerszczyk” nr 3/2004 J.K. Rowling, <i>Harry Potter i Kamień Filozoficzny</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego [...] II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych ([...] programu informacyjnego [...]) [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: świadome korzystanie z zasobów różnych mediów i ich krytyczna ocena, analiza oferty mediów i wybór programów korzystnych z punktu widzenia własnego rozwoju, kryteria oceny wartościowych programów, kształcenie zmysłu estetycznego oraz umiejętności wyboru najbardziej wartościowych audycji
	Wynalazki	J. Papużyńska, <i>Wędrowcy</i> (fragment) W. Ścisłowski, <i>Parowóz</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] prosta notatka

		H.J. Chmielewski, komiks <i>Tytus, Romek i A'Tomek. Księga XIII</i> (fragment) L.J. Kern, <i>Wynalazek na piątkę z plusem</i>	
	Przygody, wędrowki, podróże	K.I. Gałczyński, <i>Kronika olsztyńska, część XIX</i> A. Onichimowska, <i>Daleki rejs</i> (fragment) C. Miłosz, <i>Ojciec objaśnia</i> M. Wojtyszko, <i>Bromba i inni</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka
	Bohaterowie naszych lektur wyruszają z pomocą	S. Pagaczewski, <i>Porwanie Baltazara Gąbki</i> (fragment) J. Brożkiewicz, <i>Wielka, większa i największa</i> (fragment)	II.2.11) identyfikuje: [...] legendę [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>notka biograficzna</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>alfabet Morse'a</i>
	Na tropie ortografii: <i>H czy ch?</i>		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY V. CZĘŚĆ I: KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Rozdział	Blok	Teksty kultury	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy, inne niż podane powyżej Definicje pojęć z podstawy II etapu edukacyjnego wprowadzane w bloku Pojęcia spoza podstawy wprowadzane w bloku Wyróżniki programu – wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym Uczeń:
Rozdział I: Wrześniowe i październikowe	Nadchodzi jesień	<i>Rady dla... opowiadających</i> J. Tuwim, <i>Strofy o późnym lecie</i> (fragment) A. Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (fragment) S. Grochowiak, <i>Na słotę</i> P. James, N. Thorpe, <i>Dawne wynalazki</i> (fragment) H. Ożogowska, <i>Chłopak na opak. Raz, gdy chciałem być szlachetny</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, przedmiotu, [...] prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>strofa (zwrotka), zdrobienie</i> (przypomnienie), <i>wyrazy pokrewne</i> (przypomnienie), <i>narrator</i> (przypomnienie), argumenty

Szkolne sprawy	<p>J. Kulmowa, <i>Marzenia</i> M. Orłoś, <i>Kuba i Mela. Dodaj do znajomych</i> (fragment) <i>Rady dla... piszących list</i> E. Niziurski, <i>Druga księga urwisów</i> (fragment) M. Musierowicz, <i>Sprężyna</i> (fragment) J. Jesionowski, <i>Egzamin</i> J. Rudniański, <i>Jak się uczyć?</i> (fragment) <i>Korzystamy z encyklopedii</i> L. Szkutnik, <i>Jak się uczyć obcego języka?</i> (fragment), „Wiedza i Życie” 1997, nr 11</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...], opis postaci, przedmiotu [...], ogłoszenie, [...], prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: osoba mówiąca, podmiot liryczny (przypomnienie), akapit, encyklopedia, tekst informacyjny, tekst literacki</p> <p>samokształcenie: techniki uczenia się</p>
Tak było na początku	<p>Księga Rodzaju (fragment) J. Kulmowa, Człowiek żeby patrzył A. Kamieńska, <i>Książka nad książkami</i> (fragment) J. Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragment) A. Gieysztor, <i>Mitologia Słowian</i> (fragment)</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, [...] krajobrazu, [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>świat przedstawiony</i> (przypomnienie)</p> <p>pojęcia spoza podstawy: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, związek frazeologiczny</p> <p>samokształcenie: techniki uczenia się</p>
W świecie mitów	<p>N. Chadzinikolau, <i>Mity greckie</i> (fragmenty) J. Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragmenty) <i>Rady dla... układających plan wydarzeń</i> W. Markowska, <i>Mity Greków i Rzymian</i> (fragmenty) P. Bruegel, <i>Krajobraz z upadkiem Ikarą</i> M. Chagall, <i>Upadek Ikarą</i></p>	<p>II.2.11) identyfikuje: [...] mit [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu [...], list [...], [...] prosta notatka III.1.7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy)</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>mit, mitologia</i></p> <p>pojęcia spoza podstawy: <i>atrybut</i> (przypomnienie)</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>kadr filmowy, prometeizm, herosi, folder</i></p>
Bohaterowie naszych lektur zdobywają wykształcenie	<p>W.M. Thackeray, <i>Pierścień i róża</i> (fragment) L.M. Montgomery, <i>Ania z Zielonego Wzgórza</i> (fragment)</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.11) identyfikuje: [...] przysłowie [...] II.2.3) odróżnia realizm od fantastyki</p>

			<p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu [...], prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>wydarzenia realistyczne i fantastyczne</i> (przypomnienie), <i>bohater literacki</i> (przypomnienie)</p>
	Na tropie ortografii: Pisownia wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>		<p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:</p> <p>a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych</p>
Rozdział II: Listopadowe i grudniowe wędrowki	Święta smutne i radosne	<p>U. Koziół, <i>Pożegnanie z dziadkiem</i> B. Kosmowska, <i>Święty Mikołaj z trzepaka</i> (fragment) <i>Rady dla... piszących opowiadanie z dialogiem</i> M. Wawrzkiwicz, <i>Może być malutka</i> J. Twardowski, <i>Nowy zeszyt w kratkę</i> (fragment) <i>Rady dla... składających życzenia</i> Autor nieznany, <i>Wśród nocnej ciszy</i> P. Bruegel, <i>Zimowy krajobraz</i></p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...]</p> <p>I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...])</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>nastrój utworu</i> (przypomnienie), <i>świat przedstawiony</i> (przypomnienie), <i>dialog</i> (przypomnienie), <i>rymy</i> (przypomnienie)</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>barwy zimne, barwy ciepłe, pierwszy i drugi plan</i></p>
	Szukam przyjaciela	<p>J.J. Little, <i>Dziesiąty poziom. 12 opowiadań o przyjaźni</i> (fragment) S. Grabowski, <i>Rysunek</i> A. Mickiewicz, <i>Przyjaciele</i> I. Krasicki, <i>Przyjaciele</i></p>	<p>II.3.2) objaśnia morał [...]</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci [...], [...] prosta notatka</p> <p>II.2.11) identyfikuje: [...] bajkę [...], przysłowie, komiks</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>wyrazy bliskoznaczne</i> (przypomnienie), <i>morał</i></p> <p>definicje pojęć spoza podstawy: <i>pytania otwarte i zamknięte</i></p>
	W krainie bajek	<p>I. Krasicki, <i>Dzieci i żaby, Pan i pies, Lew pokorny, Kruk i lis</i> J. Brzechwa, <i>Pajęk i muchy</i> <i>Rady dla... piszących zawiadomienie</i> Korzystamy ze słowników</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...]</p> <p>II.2.11) identyfikuje: [...] bajkę [...], przysłowie [...]</p> <p>II.3.2) objaśnia morał bajki [...]</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci [...], [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>bajka, wyrazy przeciwstawne</i> (przypomnienie)</p>

			<p>pojęcia spoza podstawy: <i>alegoria, puenta</i> (przypomnienie)</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>zawiadomienie</i></p>
	Bohaterowie naszych lektur stają na wysokości zadania	<p>F. Molnár, <i>Chłopcy z Placu Broni</i> (fragment) <i>Rady dla... przedstawiających najważniejsze wydarzenia</i></p> <p>W. Woroszyński, <i>Chłopcy z Placu Broni</i></p> <p>D. Terakowska, <i>Władca Lewawu</i> (fragment)</p> <p>J. Leszczyńska, <i>Mówi Brajan, pali się u mnie...</i> (fragment) „Dziennik Łódzki” z 12 lutego 2005 r.</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...]</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci [...], [...] prosta notatka</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł prasowy</i></p>
	Na tropie ortografii: Pisownia wyrazów z ż i rz		<p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:</p> <p>a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych</p>
Rozdział III: Styczeń i luty	Gdy wokół zima...	<p>J. Kulmowa, <i>Biało</i></p> <p>S. Obrazcow, <i>Krótkie opowiadania o zwierzętach</i> (fragment)</p> <p>J. Baran, <i>Baśń o zimie</i></p> <p>W. Chotomska, <i>Wiersz dla Babci</i> (fragment)</p> <p>J. Olech, <i>Dynastia Miziołków</i> (fragment)</p> <p>P. James, N. Thorpe, <i>Dawne wynalazki</i> (fragment)</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...]</p> <p>II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] przenośnię [...] i objaśnia [jej] rolę</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, [...] list [...], opis postaci, [...] krajobrazu, [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>ożywienie</i> (powtórzenie), <i>uosobienie</i> (powtórzenie), <i>przenośnia</i>, <i>adresat wiersza</i> (powtórzenie), <i>język potoczny</i> (powtórzenie)</p>
	Moje miejsce na ziemi	<p>W. Woroszyński, <i>To moje</i></p> <p>M. L'Engle, <i>Rodzina Austinów</i> (fragment)</p> <p>M. Gaszyński, C. Niemen, <i>Sen o Warszawie</i></p> <p>F. Molnár, <i>Chłopcy z Placu Broni</i> (fragment)</p> <p>Jan Paweł II, <i>Ojczyzna</i> (fragment przemówienia)</p> <p>K. Wierzyński, <i>Zapach</i></p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...]</p> <p>II.2.11) identyfikuje: [...] przysłowie [...]</p> <p>I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie [...])</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, [...] krajobrazu, [...] zaproszenie, prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>rytm</i> (przypomnienie)</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>ojczyzna, patriotyzm</i></p>

	W świecie wyobraźni	J. Twardowski, <i>Pytanie</i> J. Kulmowa, <i>Nie wyrastaj z marzenia</i> L.M. Montgomery, <i>Ania z Zielonego Wzgórza</i> (fragment) A. Onichimowska, <i>Dziura w gobelinie</i> W. Kandinski, <i>Kompozycja VII</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] instrukcję, w tym przepis) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>dowcip</i> (przypomnienie) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>obraz abstrakcyjny</i>
	Bohaterowie naszych lektur przekonują	C.S. Lewis, <i>Księżę Kaspian</i> (fragment) <i>Rady dla... dyskutujących i argumentujących</i> M. Twain, <i>Przygody Tomka Sawyera</i> (fragment) M. Eting, <i>Czy „Snickers” wygra z twoim głodem?</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy II.2.3) odróżnia realizm od fantastyki III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list [...], [...] opis postaci [...], prosta notatka III.1.7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy) definicje pojęć z podstawy: <i>akcja, tekst reklamowy</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: wpływ reklamy na zachowanie ludzi
	Na tropie ortografii: Pisownia wyrazów z ó i u		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych
Rozdział IV: Marcowe i kwietniowe wędrówki	Nadeszła wiosna	L. Staff, <i>Marzec</i> <i>Rady dla... opisujących krajobraz</i> W. Kopaliński, <i>Opowieści o rzeczach powszednich</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Zieleń w mieście</i> K.I. Gałczyński, <i>Wróbla Wielkanoc</i> <i>Rady dla... układających przepis</i> C. Monet, <i>Maki w pobliżu Argenteuil</i> J. Mehoffer, <i>Czerwona parasolka</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci [...], prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>wyraz dźwiękonaśladowczy</i> (przypomnienie), <i>przepis</i>
	Książka – najlepszy przyjaciel	R.L. Stevenson, <i>Do czytelnika</i> R. Dahl, <i>Matylda</i> (fragment) M. Ende, <i>Nie kończąca się historia</i> (fragment) C. Miłosz, <i>Ojciec w bibliotece</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] przenośnię [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem [...], [...] opis postaci [...], prosta notatka

		W. Chotomska, <i>Do widzenia! Wywiad z Wandą Chotomską</i>	definicje pojęć z podstawy: <i>opowiadanie z dialogiem</i> pojęcia spoza podstawy: <i>wywiad</i> wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>wywiad prasowy, radiowy, telewizyjny</i> samokształcenie: techniki uczenia się (przygotowanie do wystąpienia publicznego)
	Uczę się żyć	M. White Pellegrino, <i>Bajki z sensem</i> (fragment) J. Baran, <i>Fotografia szkolna</i> G. Kasdepke, <i>Mam prawo</i> (fragment) A. Faber, E. Mazlish, <i>Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały</i> (fragment) M. Piquemal, <i>Bajki filozoficzne</i> (fragment) N. P. Bogdanow-Bielski, <i>Goście</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] list [...], prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>motto</i>
	Bohaterowie naszych lektur w świecie dorosłych	E. Knight, <i>Lassie, wróć!</i> (fragment) M. Ende, <i>Momo</i> (fragment) B. Watterson, <i>Calvin i Hobbes</i> (fragmenty), <i>Calvin i Hobbes. Jukon czeka!</i> (fragment)	II.2.11) identyfikuje: opowiadanie [...], komiks [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), [...], opis [...] przedmiotu, [...] prosta notatka
	Na tropie ortografii: Pisownia głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...] b) różnicach w wymowie i pisowni [...] spółgłosek [...] dźwięcznych i bezdźwięcznych
Rozdział V: Majowe i czerwcowe wędrówki	Niedługo lato	J. Tuwim, <i>Czereśnie</i> T. Konwicki, <i>Zwierzoczekoupiór</i> (fragment) I. Landau, <i>Piosenka o tacie</i> W. Kopaliński, <i>Opowieści o rzeczach powszednich</i> (fragment) P.-A. Renoir, <i>Leontine i Coco</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki [...] II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] przenośnię [...] II.2.7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] opis postaci [...], prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>dzieło sztuki, kolorystyka, kompozycja, światło, ruch</i>
	W świecie dźwięku i obrazu	E. Królikowska-Avis, <i>Seans magiczny, czyli ABC młodego kinomana</i> Słowniczek kinomana	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska)

	G. Kasdepke, <i>Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) M.J. Kwiatkowski, <i>Kulisy radia</i> (fragment)	<p>II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa)</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: słuchowisko, film animowany, dokumentalny, fabularny, adaptacja, akcja, kadr, montaż, operator, plan, producent, reżyser, scena, scenariusz, scenarzysta, scenografia</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: świadome korzystanie z zasobów różnych mediów oraz ich krytyczna ocena, analiza oferty mediów</p> <p>i wybór programów korzystnych z punktu widzenia własnego rozwoju, określanie kryteriów wartościowych filmów</p>
Dzieci różnych kultur	M. Orłoś, <i>Kuba i Mela. Dodaj do znajomych</i> (fragment) M. Twain, <i>Przygody Tomka Sawyera</i> (fragment)	<p>II.2.4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] przerośnięcie [...]</p> <p>III.1.7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy)</p> <p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...] opis postaci, [...] prosta notatka</p>
Bohaterowie naszych lektur podróżują	Moony Witcher, <i>Dziewczynka z Szóstego Księżycy</i> (fragment) <i>Rady dla... piszących instrukcję</i> A. Szklarski, <i>Tomek w Krainie Kangurów</i> (fragment) J. Hugo-Bader, <i>Rowerem przez Chiny</i> (fragment)	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] sprawozdanie [...], [...] prosta notatka</p> <p>definicje pojęć z podstawy: <i>instrukcja</i></p> <p>pojęcia spoza podstawy: <i>fantastyka naukowa, reportaż</i></p> <p>samokształcenie: techniki uczenia się (notatka w formie mapy myśli, np. bohaterowie literaccy – podróżnicy)</p>
Na tropie ortografii: Pisownia głosek nosowych w wyrazach		<p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...]</p> <p>b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych [...]</p>

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY VI. CZĘŚĆ I: KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Rozdział	Blok	Teksty kultury	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy, inne niż podane powyżej Definicje pojęć z podstawy II etapu edukacyjnego wprowadzane w bloku Pojęcia spoza podstawy wprowadzane w bloku Wyróżniki programu – wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym Uczeń:
Rozdział I: Wrześniowe i październikowe wędrówki	Jesienne wspomnienia	K. Makuszyński, <i>Szatan z siódmej klasy</i> (fragment) J. Liebert, <i>Początek jesieni</i> K.I. Gałczyński, <i>Pieśń o żołnierzach z Westerplatte</i> R. Skarżycy, T.L. Leśniak, <i>Tymek i Mistrz</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.11) identyfikuje: [...] komiks [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...] opis postaci, [...] prosta notatka
	Jak osiągnąć szczęście?	C. Miłosz, <i>Dar</i> W. Kopaliński, <i>125 baśni do opowiadania dzieciom</i> (fragment) J. Kochanowski, <i>Na dom w Czarnolesie</i> J. Sztudynger, <i>Na szczęście</i> J. Sztudynger, <i>Pochwała marzycieli</i> Media informują E. Meyer-Glitza, <i>Kiedy Pani Złość przychodzi z wizytą</i> (fragment) Jak napisać interpretację obrazu? <i>Rady dla... opisujących obraz</i> W. Rodger, <i>Szczęśliwe rodziny</i>	II.2.11) identyfikuje: [...] fraszkę [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka definicje pojęć z podstawy: <i>fraszka</i>
	Podróże dalekie i bliskie	D. Starkey, <i>Atlas odkryć</i> (fragment) H. Sienkiewicz, <i>W pustyni i w puszczy</i> (fragment) L. St John, <i>Opowieść słońia</i> (fragment) J.R.R. Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> (fragment) W. Szymborska, <i>Rymowanki dla dużych dzieci</i> (fragment) M. Wojciechowska, <i>Zapiski (pod)różne</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu [...]) [...] II.2.11) identyfikuje: [...] komiks [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem [...], [...] sprawozdanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>limeryk, ekranizacja</i> (PP do gimnazjum), <i>adaptacja</i> (przypomnienie), <i>powieść podróżnicza</i> (PP do gimnazjum)
	Bohaterowie naszych lektur i	W. Kotzwinkle, E.T.: <i>Przygody istoty pozaziemskiej na Ziemi</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...]

	niezwykłe wynalazki	S. Lem, <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła</i> (fragment) <i>Polski łazik marsjański najlepszy na świecie</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis [...] przedmiotu, [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>powieść science fiction</i> (PP do gimnazjum) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: świadome korzystanie z zasobów różnych mediów oraz ich krytyczna ocena, analiza oferty mediów i wybór programów korzystnych z punktu widzenia własnego rozwoju, kryteria oceny wartościowych czasopism samokształcenie: techniki uczenia się (czytanie tekstu publicystycznego)
	Na tropie ortografii: Na początek – powtórzenie		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
Rozdział II: Listopadowe i grudniowe wędrowki	Zanim przyjdzie zima	W. Szymborska, <i>Kot w pustym mieszkaniu</i> Media informują: Znane cmentarze A. Asnyk, <i>Ulewa</i> Ch. Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> (fragment) A. Domańska, <i>Historia żółtej cizemki</i> (fragment) F. Karpiński, <i>Bóg się rodzi</i> J. Twardowski, <i>Mamusia</i> <i>Tradycje wigilijne w Twojej rodzinie – opis</i> , „Victor Junior” nr 16/04	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] krajobrazu, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] instrukcję, w tym przepis) wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>prasa w internecie, artykuł, nagłówek, lead, śródtytuł, dział</i>
	Kurtyna w górę	W. Szekspir, <i>Sen nocy letniej</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Po co jest teatr?</i> G. Kasdepke, <i>Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) L. Legut, <i>Już nigdy nie będę się kłócił z Piotrkim</i> (fragment) Z. Herbert, <i>Pudełko zwane wyobraźnią</i>	I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) II.2.6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: didaskalia, dramat (PP do gimnazjum)
	Polska i Polacy	<i>Co to znaczy być Polakiem?</i> (fragment artykułu) K. Drzewiecka, <i>Piątka z Zakątka</i> (fragment) J. Mikołajewski, <i>Czy jego już nie ma?</i> (fragment artykułu) C. Miłosz, <i>W mojej ojczyźnie</i>	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...] krajobrazu, prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>kontrast</i>

		<p>C. Leżeński, <i>Jarek i Marek bronią Warszawy</i> (fragment) <i>Co to znaczy być Polakiem</i> (artykuł) Z. Herbert, <i>Pan od przyrody</i></p> <p>J. Matejko, <i>Hołd pruski</i></p>	
	Bohaterowie naszych lektur w krainie sztuki	<p>E. Jałochowska, <i>Historia sztuki dla dzieci i rodziców. Rozmowy z Kajtkiem</i> (fragment) K. Jerzykowska, W. Karwacki, <i>13. skrytka</i> (fragment) Instytucje kultury B. Miś, <i>Internet – muzea w sieci</i> (fragment artykułu) <i>Rady dla... piszących sprawozdanie</i></p>	<p>II.2.6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, [...] proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), [...] opis postaci, [...], ogłoszenie, [...] prosta notatka</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>instytucje kulturalne, opera, libretto, aria, operetka</i></p> <p>samokształcenie: techniki uczenia się (techniki zapamiętywania)</p>
	Na tropie ortografii: Pisownia przymiotników i przysłówków z przeczeniem <i>nie</i>		<p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: [...] c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami</p>
Rozdział III: Styczniowe i lutowe wędrówki	I znów zima	<p>M. Buczkówna, <i>Wieczór zimowy</i> <i>Dzieła sztuki pod lupą</i> J. Harasymowicz, <i>Sad, styczeń</i> L. Bruin, <i>Co jest za horyzontem?</i> (fragmenty) <i>Pechowa walentynka</i>, „Kumpel”, nr 2(13)/2005</p>	<p>I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst [...] literacki [...] II.2.11) identyfikuje: [...] przysłowie [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list [...], [...] opis postaci, [...] krajobrazu, [...], [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] instrukcję, w tym przepis)</p> <p>pojęcia spoza podstawy: <i>powieść historyczna</i> (PP do gimnazjum)</p> <p>wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł prasowy, wywiad</i></p> <p>samokształcenie: techniki uczenia się (czytanie tekstu publicystycznego)</p>
	Znaki czasu – trudna współczesność	<p>H. Lee, <i>Zabić drozda</i> (fragment) E. Lipska, <i>Takie czasy</i></p>	<p>III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] list oficjalny, [...] prosta notatka</p>

		E. Ibbotson, <i>Pies i jego chłopiec</i> (fragmenty) Media informują <i>Rady dla... przeprowadzających wywiad</i>	
	W szkole	I. Skirycki, <i>Wędrowiec</i> G. Kasdepke, <i>Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) M. Musierowicz, <i>Kwiat kalafiora</i> (fragment) <i>Rady dla... charakteryzujących postać</i> M.K. Piekarska, <i>Klasa pani Czajki</i> (fragment) E. Meyer-Glitza, <i>Kiedy Pani Złość przychodzi z wizytą</i> (fragmenty)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] proste sprawozdanie [...], [...] opis postaci [...], prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...]) pojęcia spoza podstawy: <i>sentencja, debata</i>
	Dzieci i dorośli	D. Wawiłow, <i>Wędrówka</i> (fragment) M. Brykczyński, <i>O prawach dziecka</i> B. Ciwoniuk, <i>Igor</i> (fragment) A. Minkowski, <i>Dolina Światła</i> (fragment) H. Ożogowska, <i>Za minutę pierwsza miłość</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] dziennik [...], prosta notatka
	Bohaterowie naszych lektur i wirtualny świat	P. Beręsewicz, <i>Wszystkie lajki Marczuka</i> (fragment) G. Kasdepke, <i>Bon ton. Savoir-vivre dla dzieci</i> (fragment) P. Jochym, <i>Dziesięć rad, jak się posługiwać Wikipedią</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka samokształcenie: techniki uczenia się
	Na tropie ortografii: Pisownia rzeczowników zakończonych na <i>-ia</i> i <i>-ja</i>		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
	Rozdział IV: Marcowe i kwietniowe wędrówki	Wiosna	J. Tuwim, <i>Ptak</i> F.E. Hodgson Burnett, <i>Tajemniczy ogród</i> (fragment) J.-J. Sempé, R. Goscinny, <i>Nieznane przygody Mikołajka</i> (fragment) Media informują C. Ditz, <i>Jabłko</i>
Przed sprawdzianem		J. Rudniański, <i>Jak się uczyć?</i> (fragment) <i>Rady dla... tworzących notatkę</i> Ch. Perault, <i>Knyps z Czubkiem</i> (fragment) I. Krasicki, <i>Lew i zwierzęta</i>	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list oficjalny, proste sprawozdanie (np.

		M. Grądzka, <i>Legends polskie</i> (fragment) N. Chadzinikolau, <i>Mity greckie</i> (fragment) J. Kulmowa, <i>Kwitną wieżowce</i>	z wycieczki, z wydarzeń sportowych), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka samokształcenie: techniki uczenia się (zdawanie egzaminów)
	Porozmawiajmy o wartościach	É.-E. Schmitt, <i>Oskar i pani Róża</i> (fragment) C. Janczarski, <i>Nie mijam</i> K. Dunin, <i>Zrobieni na niebiesko</i> (fragment), „Wysokie Obcasy” z 16 lipca 2005 r. J. Gaarder, <i>Świat Zofii: cudowna podróż w głąb historii filozofii</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] prosta notatka pojęcia spoza podstawy: <i>przypowieść</i> (PP do gimnazjum)
	Świat mediów	W. Kopaliński, <i>Opowieści o rzeczach powszednich</i> (fragment) Gazety i czasopisma J. Verne, <i>W 80 dni dookoła świata</i> (fragment) <i>Rady dla... przyszłych dziennikarzy</i> D. Kaczmarek, <i>Pieskie wakacje</i> (fragment) B. Stenka, <i>Masło przygodowe</i> (fragment)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>obraz statyczny i dynamiczny, koncert muzyki klasycznej</i>
	Bohaterowie naszych lektur i niecodzienne sytuacje	C. Funke, <i>Atramentowe serce</i> (fragment) I. Jurgielewiczowa, <i>Ten obcy</i> (fragment) <i>Lekcje w parku linowym? Czemu nie!</i> (fragment artykułu)	I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny [...] II.2.7) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska) II.2.8) wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego), potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa) III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis [...], prosta notatka
	Na tropie ortografii: Interpunkcja		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]
Rozdział V: Majowe i czerwcowe wędrówki	Zanim przyjdzie lato	R. Suchodolski, <i>Mazurek 3 maja</i> (fragment) J. Twardowski, <i>Ręce</i> D. Suwalska, <i>Ratunku, marzenia</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze) [...], prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>artykuł – sprawozdanie z wydarzenia, bestseller</i>
	W harmonii z naturą	W. Szymborska, <i>Jarmark cudów</i> <i>Rozmowa z Wojciechem Owczarzem – pomysłodawcą „Listów dla Ziemi”</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], opis postaci, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: <i>kompozycja obrazu</i>

		B. Watterson, <i>Calvin i Hobbes. Coś się ślini pod łóżkiem</i> (fragment) A. Pavlova, <i>Królowa z pigwy</i>	
	Blaski i cienie dorastania	J. Baran, *** K.I. Gałczyński, <i>Rozmowa liryczna</i> <i>Media informują</i> J. Wilson, <i>Dziewczyny się odchudzają</i> (fragment) A. Minkowski, <i>Gruby</i> (fragment)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), [...] list oficjalny, [...] opis postaci, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] życzenia [...])
	Bohaterowie naszych lektur i ważne sprawy	E. Nowacka, <i>Słońce w kałuży</i> (fragment) B. Gawryluk, <i>Moje Bullerbyn</i> (fragment) <i>Może ruszać tylko głową, ale „wymiała” lepiej niż pełnosprawni gracze</i> (fragment artykułu)	III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], [...] opis postaci, [...] prosta notatka wychowanie do udziału w kulturze i życia w społeczeństwie informacyjnym: analiza oferty mediów, wady i zalety internetu
	Na tropie ortografii: Dbajmy o język polski		III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...]

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY IV. CZĘŚĆ II: KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Rozdział	Temat	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:
Jak się porozumiewać?	Witam się i żegnam	III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) III.1.8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je II.2.10) charakteryzuje i ocenia bohaterów III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury
	Przedstawiam siebie i innych	
	Proszę i dziękuję	
	Wyrażam swoje zdanie	
Do czego służą części mowy?	Co już wiemy o czasowniku?	I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, [...] przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi I.3.4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej III.2.4) [...] używa [...] [przymiotników i przysłówków] we właściwych kontekstach
	Czasownik odmienia się przez osoby	
	Forma osobowa a bezokolicznik	
	Pisownia bezokoliczników o trudnych zakończeniach	
	Czasowniki w czasie teraźniejszym	
	Czasowniki w czasie przeszłym	
Pisownia trudnych czasowników w czasie przeszłym		

	Czasowniki w czasie przyszłym	<p>III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się [...] do zamierzonego celu</p> <p>III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]</p> <p>III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury</p> <p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:</p> <p>a) wymianie głosek w [...] tematach fleksyjnych wyrazów odmiennej, [...]</p> <p>c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami,</p> <p>d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych</p> <p>III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika</p>
	Co wiemy o rzeczowniku?	
	Pisownia rzeczowników własnych i pospolitych	
	Rodzaj rzeczownika	
	Odmiana rzeczownika	
	Pisownia <i>nie</i> z czasownikami i rzeczownikami	
	Co wiemy o przymiotniku?	
	Przymiotnik zmienia swoją formę w zdaniu	<p>III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika</p>
	Co to jest przysłówek?	
	Pisownia <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami	
	Poznajemy przyimek	
	Łączenie wyrazów za pomocą spójnika	
	Spójniki i przecinki	
	Opis przedmiotu i opis postaci	
	Kartka z pamiętnika, wpis w dzienniku internetowym	
Jak budować zdania?	Co to jest zdanie?	<p>I.3.1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie [...])</p> <p>I.3.2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte [...] i rozumie ich funkcje</p> <p>III.2.1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej</p> <p>III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury</p> <p>III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się [...] do zamierzonego celu</p> <p>III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]</p> <p>III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika</p>
	Zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące	
	Główne części zdania, czyli orzeczenie i podmiot	
	Określenia w zdaniu	
	Związki wyrazów w zdaniu	
	Grupa podmiotu i grupa orzeczenia	<p>III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika</p>
	Przecinek w zdaniu pojedynczym	
Jak zapisywać głoski?	Kolejność alfabetyczna wyrazów	<p>III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:</p>
	Różnice między głoską a literą	
	Ta sama głoska, różne litery – pisownia wyrazów z <i>ó</i> i <i>u</i>	

	Samogłoski i spółgłoski	a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek [...], spółgłosek twardych i miękkich [...] III.1.9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację I.2. [...] korzysta z informacji zawartych w encyklopedii [...]
	Ta sama głoska, różne litery – pisownia wyrazów z rz i ź	
	Spółgłoski twarde i miękkie	
	Ta sama głoska, różne litery – pisownia wyrazów z ch i h	
	Podział wyrazów na sylaby – przenoszenie wyrazów	
	Akcentowanie wyrazów	
Jak tworzyć wypowiedzi?	Kartka pocztowa – życzenia i pozdrowienia	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie [...], pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), list [...], opis postaci, przedmiotu [...], ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka III.1.6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...] I.1.1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe (zaproszenie, życzenia [...] ogłoszenie)
	Opis przedmiotu i opis postaci	
	Kartka z pamiętnika, wpis w dzienniku internetowym	
	Wysyłamy listy	
	Ogłoszenie i zaproszenie	
	Jak zrobić notatkę?	
	Piszemy opowiadanie	
	Jak zapisywać dialog?	

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY V. CZĘŚĆ II: KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Rozdział	Temat	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:
Jak się porozumiewać?	Umiem przeproszać	III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) III.1.8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je
	Mówię prawdę, nie kłamię	

	Informuję czy komentuję?	II.2.10) charakteryzuje i ocenia bohaterów I.1.9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz)
	Uczę się odmawiać	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury II.4. [...] odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury ([...] prawda – kłamstwo [...]).
Do czego służą części mowy?	Co już wiem o czasowniku?	I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe
	Pisownia czasowników z <i>ch</i> i <i>h</i>	części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik [...]) i wskazuje różnice między nimi
	Odmieniam czasowniki przez rodzaje w liczbie mnogiej	III.2.4) [...] używa [...] [przymiotników i przysłówków] we właściwych kontekstach
	Pisownia części <i>bym</i> , <i>byś</i> , <i>by...</i>	I.3.4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi
	Akcentuję różne formy czasowników	III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
	Co już wiem o rzeczowniku?	III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]
	Pisownia <i>rz</i> i <i>ż</i> w zakończeniach rzeczowników	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury
	Tworzę rzeczowniki nazywające czynności i cechy	III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się [...] do zamierzonego celu
	Pisownia <i>u</i> i <i>ó</i> w czasownikach i rzeczownikach	III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o:
	Posługuję się różnymi formami przymiotników	a) wymianie głosek w [...] tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, [...]
	Łączę przymiotniki z rzeczownikami	d) sposobach pisania nazw własnych i nazw pospolitych
	Pisownia wielką i małą literą rzeczowników oraz przymiotników	III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych:
	Stosuję przysłówki w swoich wypowiedziach	kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika
	Poznaję liczebnik	
Odróżniam liczebniki główne od porządkowych		
Używam liczebników zbiorowych		
Poprawnie zapisuję daty		
Jak budować zdania?	Co już wiem o zdaniu?	I.3.1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik)
	Odróżniam zdanie od równoważnika zdania	I.3.2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje
	Oznajmiam, pytam, rozkazuję – rodzaje zdań	III.2.1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
	Poprawnie stawiam przecinek w zdaniu pojedynczym	III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
	Rozpoznaję podmiot i orzeczenie	
	Wiem, co określa przydawka	

	Rozpoznaję dopełnienie i okolicznik	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się [...] do zamierzonego celu III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...] III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika
	Tworzę zdania złożone	
	Buduję zdania złożone podrzędnie	
	Używam zdań złożonych współrzędnie	
	Poprawnie stawiam przecinek w zdaniu złożonym	
Jak zapisywać głoski?	Co już wiem o głoskach, literach i sylabach?	III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, b) różnicach w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych [...] III.1.9) czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację
	Odróżniam głoski dźwięczne od bezdźwięcznych	
	Pisownia głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach	
	Odróżniam głoski ustne od nosowych	
	Pisownia wyrazów z <i>q, ę, om, on, em i en</i>	
Jak tworzyć wypowiedzi?	Piszę zawiadomienia i gratulacje	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, [...] prosta notatka I.1.5) rozpoznaje formy gatunkowe ([...] gratulacje, zawiadomienie [...], instrukcję, w tym przepis) III.1.7) sporządza plan odtwórczy wypowiedzi (ramowy i szczegółowy) III.1.6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...] I.1.1) sprawnie czyta teksty głośno i cicho
	Sporządzam plan	
	Streszczam tekst	
	Tworzę opowiadanie z dialogiem	
	Sporządzam przepis	
	Tworzę instrukcję	
	Opisuję krajobraz	
	Opisuję dzieło sztuki	

PODRĘCZNIK DO JĘZYKA POLSKIEGO „SŁOWA NA START!” DLA KLASY VI. CZĘŚĆ II: KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Rozdział	Temat	Treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy programowej Uczeń:
Jak się porozumiewać?	Porozumiewam się w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych	III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu I.3.5) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała) III.1.8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je I.1.3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora [...], czytelnika, słuchacza) III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury
	Uczę się kulturalnie dyskutować	
	Potrafię przemawiać	
	Korzystam z internetowych form komunikacji	
Do czego służą części mowy?	Posługuję się czasownikami	I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi III.2.4) poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach I.3.4) rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...] III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.2.5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o: a) wymianie głosek [...] w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych, [...] c) zapisie „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami
	Używam rzeczowników	
	Poprawnie posługuję się rzeczownikami o nietypowej odmianie	
	Potrafię zapisywać rzeczowniki zakończone na <i>-ia</i> i <i>-ja</i>	
	Korzystam z przymiotników w swoich wypowiedziach	
	Stopniuję przymiotniki	
	Używam przysłówków	
	Stopniuję przysłówki	
	Posługuję się liczebnikami	
	Używam liczebników wielowyrzowych	
	Zastępuję wyrazy zaimkami	
	Posługuję się przyimkami	
	Stosuję przyimki złożone	
	Łączę wyrazy za pomocą spójników	
Poprawnie zapisuję <i>nie</i> z różnymi częściami mowy		
Jak budować zdania?	Tworzę zdania pojedyncze i równoważniki zdań	I.3.1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) I.3.2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędne i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje
	Posługuję się podmiotem i orzeczeniem	

	Rozumiem funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznika	III.2.1) rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]
	Używam zdań złożonych	
	Poprawnie stawiam przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych	
		III.2.6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, [...] znaku wykrzyknika
Jak poprawnie tworzyć wyrazy?	Rozpoznaję rodziny wyrazów	III.2.5 a) pisze poprawnie pod względem ortograficznym, w tym w razie potrzeby wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych [...]
	Posługuję się wyrazami pochodnymi	
	Poprawnie zapisuję trudne wyrazy pochodne	
		I.3.3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki [...]) i wskazuje różnice między nimi III.2.3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu
Jak tworzyć wypowiedzi?	Piszę sprawozdanie	III.1.1) tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością [...]
	Tworzę list oficjalny	
	Układam teksty reklamowe	
	Tworzę notatkę prasową	
		III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu III.1.5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: [...] list oficjalny, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych) [...]
		III.1.6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) III.1.2) dostosowuje sposób wyrażania się do [...] zamierzonego celu
		III.1.4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...]
		I.1.4) identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, [...] reklamowy I.1.6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych I.1.7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte) I.1.9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz) I.1.2) określa temat i główną myśl tekstu I.1.3) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, [...] czytelnika [...])